

*Jan Koleśnik**

**POŻĄDANY KSZTAŁT REKOMENDACJI NADZORU
FINANSOWEGO DLA SPÓŁDZIELCZYCH KAS
OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH**

1. WSTĘP

Zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych Komisja Nadzoru Finansowego (podobnie jak w przypadku banków) może wydawać, rekomendacje dotyczące dobrych praktyk ostrożnego i stabilnego zarządzania kasami. Do chwili obecnej żadna rekomendacja nie została jednak wydana. Z uwagi na fakt, iż SKOK-i prowadzą działalność depozytowo-kredytową na zasadach zbliżonych do działalności banków zasadne jest rekomendowanie im podobnych, czy wręcz tożsamyh zaleceń, uwzględniających jednak ich specyfikę. W szczególności pod uwagę należy wziąć istotnie mniejszą skalę ich działalności oraz mniejszy stopień złożoności wykonywanych operacji.

Celem artykułu jest dokonanie przeglądu obecnych rekomendacji KNF kierowanych do banków pod kątem zasadności zastosowania ich wobec spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Przegląd obejmie wszystkie obowiązujące obecnie rekomendacje nadzorcze, które zostały wydane w latach 2001–2013. Przeprowadzenie powyższej analizy umożliwi, wskazanie w których obszarach funkcjonowania kas należy zastosować rekomendacje kierowane dotychczas wobec banków oraz jaki powinien być stopień ich szczególności. W artykule zostanie zaproponowany przy tym nie tylko kształt poszczególnych rekomendacji, ale także wskazana zostanie zalecana metoda ich wdrożenia.

* Dr hab., prof. SGH, Instytut Bankowości i Ubezpieczeń Gospodarczych, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.

2. POŻĄDANY KSZTAŁT REKOMENDACJI W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

2.1. Rekomendacje w zakresie ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji zaangażowań

Ryzyko kredytowe jest najważniejszym rodzajem ryzyka w działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Wynika to przede wszystkim z ustawowego ograniczenia zakresu czynnych (aktywnych) operacji wykonywanych przez kasy do udzielania pożyczek i kredytów. Tym samym w celu zapewnienia równych warunków konkurencji z bankami oraz w celu wypracowania dobrych praktyk w tym zakresie konieczne jest skierowanie do SKOK-ów rekomendacji praktycznie tożsamy z znowelizowaną w lutym 2013 r. Rekomendacją T dotyczącą dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych. Podobnie jak w przypadku zapisów Rekomendacji T, rekomendacje adresowane do kas powinny być ukierunkowane na umożliwienie rozwoju aktywności kredytowej sektora w relacji do podmiotów kredytujących spoza sektora regulowanego, przy jednoczesnym zapewnieniu niezbędnych standardów w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

Zapisy rekomendacji powinny promować elastyczne zasady oceny zdolności kredytowej w zakresie klientów ubiegających się o detaliczne ekspozycje kredytowe oraz podejście oparte na portfelowym zarządzaniu ryzykiem. Podobnie jak w rozwiązaniu dedykowanym bankom rekomendacje kierowane wobec kas nie powinny określać sztywnych norm dotyczących wskaźnika Dtl, lecz pozostawiać tą kwestię do decyzji rady nadzorczej kasy. Dopuszczona powinna zostać także możliwość stosowania uproszczonych zasad oceny zdolności kredytowej w odniesieniu do niskokwotowych detalicznych ekspozycji kredytowych, przy spełnieniu określonych w rekomendacjach warunków. Zasadne byłoby także wprowadzenie pojęcia kas istotnie zaangażowanych, wobec których oczekiwane byłoby spełnianie wyższych standardów. Jedynym obszarem Rekomendacji T, który powinien zostać pominięty w dokumencie kierowanym do kas mogłyby być walutowe ekspozycje kredytowe z uwagi na ich brak w ofercie SKOK-ów.

Z uwagi na oferowanie przez kasy kredytów na cele mieszkaniowe oraz pożyczek zabezpieczonych hipotecznie zasadne jest określenie wobec nich oczekiwań analogicznych do tych zawartych w znowelizowanej w czerwcu 2013 r. Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie. W szczególności w rekomendacjach dedykowanych kasom powinny znaleźć się wskazania nadzoru w zakresie maksymalnego okresu przyjmowanego w procesie oceny zdolności kredytowej oraz w zakresie maksymalnej długości okresu kredytowania (przy czym z uwagi na mniejsze doświadczenie kas w tym zakresie okresy te powinny być

krótsze niż te rekomendowane bankom). Szczególnie należy zwrócić uwagę kas na adekwatne określanie akceptowalnej wartości parametru DtI oraz akceptowanego przez kasę poziomu ryzyka. W pełni zasadne byłoby zastosowanie zawartego w Rekomendacji S zapisu, iż kasa powinna zwracać szczególną uwagę, na sytuacje w których wskaźnik DtI przekracza 40% dla klientów o dochodach nieprzekraczających przeciętnego poziomu wynagrodzeń w danym regionie zamieszkania oraz 50% dla pozostałych klientów.

Podobnie jak w przypadku banków należałoby rekomendować kasom indywidualne ustalanie maksymalnego poziomu wskaźnika LtV, przy czym w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości mieszkalnej nie powinno ono przekraczać 80% w momencie udzielenia kredytu. W przypadku, gdy jednym z zabezpieczeń umowy kredytu jest umowa ubezpieczenia, a ubezpieczenie zostało zaoferowane klientowi przez kasę, kasa powinna być zobowiązana do jednoznacznego wskazania w jakiej występuje roli, tj. ubezpieczającego, czy też pośrednika ubezpieczeniowego.

W rekomendacjach powinno zostać podkreślone, iż polityka i procedury w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie powinny być adekwatne do skali prowadzonej działalności, stopnia złożoności struktury i terenu działania kas, a ich opracowywanie powinno mieć aktywne wsparcie ze strony Kasy Krajowej.

Dopełnieniem zasad wzorowanych na Rekomendacji S powinny być zalecenia analogiczne do treści Rekomendacji J dotyczącej zasad gromadzenia i przetwarzania przez banki danych o nieruchomościach. SKOK-i podobnie jak banki dla skutecznego zarządzania ryzykiem związanym z przyjmowaniem zabezpieczeń hipotecznych ustanowionych na nieruchomościach potrzebują wiarygodnej i kompletnej informacji o rynku nieruchomości, aktualnych oraz historycznych danych, które pokazywałyby zmiany zachodzące na tym rynku w ujęciu długo- i krótkookresowym, a zwłaszcza jego cykliczności. Biorąc jednak pod uwagę fakt, iż samodzielne tworzenie tego typu baz danych jest na tyle kosztowne, iż Rekomendacja J dotyczy co do zasady banków, dla których udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie we własnych portfelach kredytowych przekracza 10%, w przypadku SKOK-ów należy zaproponować rozwiązanie alternatywne, mniej kosztowne. Rozwiązaniem tym byłoby rekomendowanie kasom współtworzenia i korzystania z międzybankowych baz danych o nieruchomościach za pośrednictwem Kasy Krajowej.

Rekomendacje kierowane do kas w związku z udzielaniem przez nie kredytów na cele mieszkaniowe oraz pożyczek zabezpieczonych hipotecznie nie powinny w żadnym stopniu być wzorowane na rekomendacjach: F (dotyczącej podstawowych kryteriów stosowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego przy zatwierdzaniu regulaminów ustalania bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości wydawanych przez banki hipoteczne) oraz K (dotyczącej zasad prowadzenia przez banki hipoteczne rachunku zabezpieczenia listów zastawnych

i jego projekcji) z uwagi na fakt, iż są one dedykowane wyłącznie bankom hipotecznym w związku z ustawą o listach zastawnych i bankach hipotecznych.

Z uwagi na fakt, iż kasy mogą udzielać pożyczek i kredytów wyłącznie swoim członkom a członkami kas mogą być osoby fizyczne połączone więzią o charakterze zawodowym lub organizacyjnym, ryzyko koncentracji zaangażowań w poszczególnych kasach jest istotne. Tym samym zasadne jest aby niezależnie od ustawowego ograniczenia łącznej kwoty pożyczek i kredytów udzielonych wszystkim członkom na cele związane z działalnością gospodarczą do poziomu 150% funduszy własnych kasy, rekomendować kasom stosowanie dodatkowych elementów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań. Wszystkie zalecenia zawarte w Rekomendacji C (dotyczącej zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań) w zakresie: zasad polityki, limitów, zarządzania ryzykiem oraz zaleceń kontrolnych i nadzorczych powinny zostać zatem skierowane także wobec SKOK-ów. Jedynym wyjątkiem byłyby zalecenia dotyczące koncentracji zaangażowań w zakresie instrumentów pochodnych z uwagi na fakt prawnego braku możliwości prowadzenia tego typu działalności przez kasy.

W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w kasach nie jest możliwe wydanie rekomendacji bazujących na Rekomendacji R dotyczącej zasad identyfikacji bilansowych ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość, wyznaczania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe. Rekomendacja R jest bowiem dedykowana wyłącznie bankom sporządzających skonsolidowane, bądź jednostkowe sprawozdania finansowe zgodnie z MSR/MSSF.

2.2. Rekomendacje w zakresie ryzyka rynkowego

Zgodnie z ustawą o SKOK-ach środki pieniężne, które nie są wykorzystywane na pożyczki i kredyty dla członków kasy, mogą być inwestowane z zachowaniem najwyższej staranności w obligacje i inne papiery wartościowe emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub NBP oraz w jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego. Dodatkowo mogą być one utrzymywane w postaci lokat, wkładów lub udziałów w Kasie Krajowej oraz lokat w bankach. Łączna kwota lokat w jednym banku, wartość wkładu, udziału, jednostek uczestnictwa lub nabytego papieru wartościowego jednego rodzaju nie może jednak przekraczać 8% aktywów kasy (ograniczenia tego nie stosuje się do papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa lub NBP).

Biorąc zatem pod uwagę, iż inwestycje finansowe SKOK-ów są działalnością uboczną, a ich swoboda została istotnie ograniczona do instrumentów o obniżonym ryzyku nie jest zasadne rekomendowanie kasom tworzenia strategii inwestycyjnych, ani określania szczególnych zasad zarządzania portfelem inwe-

stycyjnym, które to stanowią zasadniczą treść Rekomendacji B dotyczącej ograniczania ryzyka inwestycji finansowych banków.

SKOK-i podobnie jak banki prowadząc działalność depozytowo-kredytową narażone są na ryzyko stopy procentowej, które powinno podlegać adekwatnemu procesowi zarządzania. Niemniej jednak część zapisów nieaktualizowanej od 2002 r. Rekomendacji G dotyczącej zarządzania ryzykiem stopy procentowej w bankach wymaga weryfikacji, część zaś wydaje się być oczywista. Tym samym rekomendacje dla kas w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej powinny skupiać się w obszarze systemu pomiaru i monitorowania oraz kontroli wewnętrznej, a w mniejszym stopniu dotyczyć zasad polityki oraz roli rady nadzorczej i zarządu. Dodatkowo w porównaniu do rekomendacji dla banków, rekomendacje dla kas powinny zostać zawężone jedynie do portfela bankowego, gdyż z uwagi na zapisy ustawy o SKOK-ach odpowiednik portfela handlowego w kasach nie występuje.

Z uwagi na fakt, iż w chwili obecnej SKOK-i nie oferują produktów depozytowo-kredytowych obciążonych ryzykiem walutowym, a ustawa o SKOK-ach nie zezwala kasom na dokonywanie transakcji na rynku instrumentów pochodnych, żadne zapisy z Rekomendacji I dotyczącej zarządzania ryzykiem walutowym w bankach oraz zasad dokonywania przez banki operacji obciążonych ryzykiem walutowym, jak też z Rekomendacji A dotyczącej zarządzania ryzykiem towarzyszącym zawieraniu przez banki transakcji na rynku instrumentów pochodnych nie powinny być dedykowane kasom.

2.3. Rekomendacje w zakresie ryzyka płynności

Pomimo ciężącego na kasach ustawowego obowiązku utrzymania płynności płatniczej oraz delegacji dla Ministra Finansów umożliwiającej określenie wiążących kasy normy dopuszczalnego ryzyka w ich działalności dotychczas nie zostały wydane normy w zakresie ryzyka płynności (w dniu 12 lutego 2012 r. KNF określiła jedynie w formie uchwały inne, poza gotówką, formy stanowiące rezerwę płynną kasy). Tym samym rekomendacje wzorowane na dedykowanej bankom Rekomendacji P dotyczącej systemu monitorowania płynności finansowej banków, mogłyby stanowić zbiór dobrych praktyk, nie tylko definiujący pojęcie płynności płatniczej, ale też wskazujący zasady pomiaru i monitorowania płynności (w tym metody i techniki pomiaru ryzyka płynności), zasady funkcjonowania systemu wewnętrznych limitów ograniczających podejmowane ryzyko, a także podstawowe wymagania dotyczące planów awaryjnych. Wdrożenie w kasach rekomendacji w zakresie płynności mogłoby stanowić wstępny etap do wydania wiążących je norm płynności, podobnie jak było to w przypadku banków.

2.4. Rekomendacje w zakresie ryzyka operacyjnego

Ryzyko operacyjne obok ryzyka kredytowego, ryzyka koncentracji zaangażowań oraz ryzyka płynności jest niewątpliwie jednym z najistotniejszych w działalności SKOK-ów. Oprócz wprowadzenia wymogu kapitałowego z tego tytułu niezbędne jest usystematyzowanie i upowszechnienie dobrych praktyk w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym we wszystkich kasach, niezależnie od złożoności ich struktury, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności. W ślad za znowelizowaną w styczniu 2013 r. Rekomendacją M dotyczącą zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach, w rekomendacjach dla kas należy podkreślić, iż powinny one posiadać wydzieloną jednostkę lub funkcję do spraw zarządzania ryzykiem operacyjnym, a w bardzo małych kasach, przynajmniej powierzyć wyznaczonej osobie funkcję odpowiedzialną za zarządzanie tym ryzykiem. Ponadto warto wzorem Rekomendacji M przedstawić w rekomendacji dla kas zestawienie połączenia linii biznesowych z rodzajami zdarzeń operacyjnych (tzw. bazylejska macierz ryzyka operacyjnego), aby stanowiła ona pomoc w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym dla największych SKOK-ów. W szczególności rekomendacja w zakresie ryzyka operacyjnego powinna stanowić swoiste kompendium dobrych praktyk wszystkich etapów procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zadań i roli zarządu oraz rady nadzorczej w tym zakresie.

Swoistym dopełnieniem zaleceń w zakresie ryzyka operacyjnego, bazujących na Rekomendacji M powinny być rekomendacje dotyczące zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, które kierowane są do banków w Rekomendacji D. Pomimo, iż ustawa o SKOK-ach zawęża działalność kas do gromadzenia środków pieniężnych wyłącznie swoich członków, udzielania im pożyczek i kredytów, przeprowadzania na ich zlecenie rozliczeń finansowych oraz pośredniczenia przy zawieraniu umów ubezpieczenia, wszystkie te działania są wykonywane przy zastosowaniu technologii informatycznej w sposób analogiczny do stosowanego w bankach. Tym samym zasadne jest skierowanie do SKOK-ów podobnie jak do banków rekomendacji w takich obszarach jak:

- organizacja obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- rozwój środowiska teleinformatycznego,
- utrzymanie i eksploatacja środowiska teleinformatycznego,
- zarządzanie bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego.

Biorąc jednak pod uwagę specyfikę zagadnień związanych z technologią i bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego w kasach oraz różnice w zakresie uwarunkowań i skali ich działalności względem banków rekomendacje te powinny zostać istotnie uproszczone oraz zróżnicowane w zależności od wielkości kasy.

Ponadto, w Rekomendacji dedykowanej kasom nadzór powinien wyrazić oczekiwanie, aby Kasa Krajowa wspierała proces wdrażania rekomendacji w kasach z uwzględnieniem skali i specyfiki działalności danej kasy, stosując zasadę proporcjonalności (podobne oczekiwanie KNF wyraziła wobec banków zrzeszających w zakresie wspierania banków spółdzielczych).

3. POŻĄDANY KSZTAŁT REKOMENDACJI W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ ORAZ ROLI BIEGŁYCH REWIDENTÓW W PROCESIE NADZORU NAD KASAMI

Rekomendacja H dotycząca systemu kontroli wewnętrznej w bankach, stanowi zbiór dobrych praktyk w zakresie systemu kontroli wewnętrznej w banku, które uszczegóławiają przepisy dotyczące funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, określone w ustawie Prawo bankowe oraz w uchwałach KNF. Zapisy tej Rekomendacji zgodnie ze stanowiskiem KNF powinny być stosowane z uwzględnieniem skali i złożoności działalności prowadzonej przez bank (dotyczy to w szczególności banków spółdzielczych). Zasada ta byłaby również kluczowa w przypadku zastosowania zapisów Rekomendacji H wobec kas. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż o ile w przypadku banków spółdzielczych, audyt wewnętrzny może być realizowany przez bank zrzeszający na podstawie zawartej umowy zrzeczenia o tyle w przypadku kas rola, Kasy Krajowej jest odmienna. Zgodnie bowiem z ustawą o SKOK-ach celem działalności Kasy Krajowej jest m. in. sprawowanie kontroli nad kasami dla zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności oraz zgodności działalności kas z przepisami prawa. Tym samym rekomendacja dla kas w zakresie systemu kontroli wewnętrznej powinna zawierać zapisy, które będą możliwe do samodzielnego wykonania przez kasy, gdyż nie mogą one liczyć na „pomoc” Kasy Krajowej w tym zakresie. Warto przy tym zauważyć, iż rozwiązanie w zakresie kontroli wewnętrznej zastosowane w sektorze banków spółdzielczych byłoby zasadne także w sektorze SKOK-ów aczkolwiek wymagałoby ustawowej zmiany roli Kasy Krajowej.

Sprawozdania finansowe SKOK-ów podlegają badaniu przez biegłego rewidenta, którego opinia i raport musi zostać przekazany do KNF. W pełni zasadne jest zatem skierowanie do kas rekomendacji wzorowanej na Rekomendacji L dotyczącej roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami. Niemniej jednak część zapisów nieaktualizowanej od 2001 r. Rekomendacji L wymaga weryfikacji, część zaś należy pominąć jako nie mające zastosowania w przypadku SKOK-ów (np. w zakresie badania sprawozdań finansowych podmiotów objętych nadzorem skonsolidowanym). Rekomendacje dla kas w zakresie roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad kasami powinny skupiać się na obszarze współpracy SKOK-ów z biegłymi rewidentami oraz dostępności dla KNF pełnej dokumentacji z badania sprawozdania finansowego kasy przez biegłego rewidenta.

4. PODSUMOWANIE

Na podstawie powyższej analizy 16 rekomendacji nadzoru bankowego dedykowanych bankom można stwierdzić, iż z punktu widzenia SKOK-ów 6 z nich ma kluczowe znaczenie, 4 w ograniczonym zakresie, zaś zapisy 6 nie dotyczą obszarów związanych z kasami.

Tabela 1

Znaczenie rekomendacji dla banków z punktu widzenia systemu SKOK

Rekomendacja dla banków dotycząca	Znaczenie z punktu widzenia systemu SKOK		
	kluczowe	ograniczone	nie dotyczy
Zarządzania ryzykiem towarzyszącym zawieraniu przez banki transakcji na rynku instrumentów pochodnych (A)			+
Ograniczania ryzyka inwestycji finansowych banków (B)			+
Zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań (C)	+		
Zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w bankach (D)		+	
Podstawowych kryteriów stosowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego przy zatwierdzaniu regulaminów ustalania bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości wydawanych przez banki hipoteczne (F)			+
Zarządzania ryzykiem stopy procentowej w bankach (G)		+	
Systemu kontroli wewnętrznej w bankach (H)	+		
Zarządzania ryzykiem walutowym w bankach oraz zasad dokonywania przez banki operacji obciążonych ryzykiem walutowym (I)			+
Zasad gromadzenia i przetwarzania przez banki danych o nieruchomościach (J)		+	
Zasad prowadzenia przez banki hipoteczne rachunku zabezpieczenia listów zastawnych i jego projekcji (K)			+
Roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami (L)		+	
Zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach (M)	+		
Systemu monitorowania płynności finansowej banków (P)	+		
Zasad identyfikacji bilansowych ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość, wyznaczania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe (R)			+
Dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie (S)	+		
Dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (T)	+		

Źródło: opracowanie własne.

W celu zapewnienia równych warunków konkurencji kas z bankami oraz w celu wypracowania i ugruntowania dobrych praktyk w sektorze SKOK-ów ustawowy zapis umożliwiający Komisji Nadzoru Finansowego wydawanie rekomendacji dotyczących dobrych praktyk ostrożnego i stabilnego zarządzania kasami powinien zostać jak najszybciej zrealizowany. Warto przy tym pamiętać, iż dla prawidłowego ukształtowania rekomendacji nadzoru wobec kas kluczowa będzie ocena poziomu ryzyka w systemie SKOK. Biorąc jednak pod uwagę analizę dokonaną w niniejszym artykule już dziś należy postulować wprowadzenie zróżnicowania rekomendacji dla SKOK-ów z uwzględnieniem wielkości poszczególnych kas.

Ostatnim problemem do rozstrzygnięcia będzie forma rekomendacji, którą mogą być odrębne dokumenty dedykowane poszczególnym zagadnieniom lub jeden dokument kompleksowy. Biorąc jednak pod uwagę, iż we wszystkich wskazanych powyżej obszarach rekomendacje powinny być wydane niezwłocznie lepszy będzie jeden kompleksowy dokument. Rozwiązaniem, które na pewno nie powinno być zastosowane jest wydanie jedynie listy odesłań dla SKOK-ów do konkretnych rekomendacji bankowych, z uwagi zarówno na ograniczoną przejrzystość takiego rozwiązania, jak też na możliwość wątpliwości interpretacyjnych niektórych, wyrwanych z kontekstu zapisów.

BIBLIOGRAFIA

16 obowiązujących rekomendacji nadzorczych, wydanych w latach 2001–2013.

Ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, DzU 2012, poz. 855 z późn. zm.

Jan Koleśnik

POŻĄDANY KSZTAŁT REKOMENDACJI NADZORU FINANSOWEGO DLA SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH

Celem artykułu jest dokonanie przeglądu obecnych rekomendacji KNF kierowanych do banków pod kątem zasadności zastosowania ich wobec spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Przegląd objął wszystkie obowiązujące obecnie rekomendacje nadzorcze, które zostały wydane w latach 2001–2013. Przeprowadzona analiza umożliwiła, wskazanie w których obszarach funkcjonowania kas należy zastosować rekomendacje kierowane dotychczas wobec banków oraz jaki powinien być stopień ich szczegółowości. Zdaniem autora w celu zapewnienia równych warunków konkurencji kas z bankami oraz w celu wypracowania i ugruntowania dobrych praktyk w sektorze SKOK-ów ustawowy zapis umożliwiający Komisji Nadzoru Finansowego wydawanie rekomendacji dotyczących dobrych praktyk ostrożnego i stabilnego zarządzania kasami powinien zostać jak najszybciej zrealizowany. Ponadto autor zwraca uwagę, iż dla prawidłowego ukształtowania rekomendacji nadzoru wobec kas kluczowa będzie ocena poziomu ryzyka

w systemie SKOK. Uwzględniając jednak wyniki dokonanej analizy należy wprowadzić zróżnicowanie rekomendacji dla SKOK-ów z uwzględnieniem wielkości poszczególnych kas. Dodatkowo biorąc pod uwagę, iż we wszystkich wskazanych powyżej obszarach rekomendacje powinny być wydane niezwłocznie autor postuluje wydanie jednego kompleksowego dokumentu zamiast zbioru dokumentów dedykowanych poszczególnym zagadnieniom.

THE DESIRED SHAPE OF FINANCIAL SUPERVISION RECOMMENDATIONS FOR CREDIT UNIONS

The purpose of this article is to review the current recommendations of the Polish Financial Supervision Authority addressed to the banks, in terms of their applicability to credit unions. All current supervisory recommendations which were issued in the years 2001 to 2013 were surveyed. The analysis indicated in which areas of the credit unions the recommendations addressed to the banks should be used, and how detailed they should be. According to the author, in order to ensure a level playing field for the both banks and credit unions as well as to develop and consolidate best practices in the credit unions, a statutory provision allowing the Polish Financial Supervision Commission to issue recommendations about best practices and prudent management of credit unions should be implemented as soon as possible. The author also points out that the proper assessment of the level of risk in the credit unions system will be crucial for the formation of supervision recommendations to credit unions. However, considering the results of the analysis, distinction between recommendations with regard to the size of individual credit unions should be introduced. In addition, given that in all the above mentioned areas recommendations should be issued immediately, the author calls for a publication of one comprehensive document rather than a collection of documents dedicated to individual issues.